

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

ვიპატოსი

ვიპატოსი, იპატოსი (Υπατος), ბიზანტიური საკარისკაცო ტიტული, თავდაპირველად შეესაბამებოდა გვიანდელი რომაული ხანის „კონსულის“ ტიტულს, მაგრამ უკვე ადრეიზანტიურ ხანაში დაკარგა მნიშვნელობა და შედარებით დაბალ წოდებად გადაიქცა თანამდებობის გარეშე. IX-X სს-ში შემოღებულ იქნა „ფილოსოფოსთა ვ-ის“ ტიტული, რიც ენიჭებოდა მოხელეს, მეცნიერს ჰუმანიტარული დარგის გამგებელს კონსტანტინოპოლის უმაღლეს სკოლაში. ვ-ის ტიტულს ზოგჯერ ანიჭებდნენ ვასალურ სახელმწიფოთა წარჩინებულ, მაგრამ არა უმაღლესი რანგის გამგებლებს. VI-VII სს-ში ჯვრის მონასტრის წარწერების მიხედვით, ვ-ს ტიტული ჰქონდა ქართლის ერისმთავრის, სტეფანოზის ძმას – დემეტრეს და შვილს – ადარნასეს (ერისმთავრად გახ-დომამდე).

ლიტ.: ლაპიდარული წარწერები, I. ნ. შოშიაშვილის გამოც., თბ., 1980 ;b r e h i e r L., Les institutions de l'Empire Byzantin, წგ.: Le monde Byzantin, v.2, P., 1948.
